

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ ΙΒ΄.

ΑΘΗΝΑ, ΣΑΒΑΤΟ, 6 ΤΟΥ ΔΕΚΕΒΡΗ 1914

ΑΡΙΘΜΟΣ 542

ΕΝΑΣ ΛΑΟΣ ΥΨΩΝΕΤΑΙ ΑΜΑ ΔΕΙΞΗ
ΠΩΣ ΔΕ ΦΟΒΑΤΑΙ ΤΗΝ ΑΛΗΘΕΙΑ
ΨΥΧΑΡΗΣ

ΣΕΡΒΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΓΙΟΒΑΝ ΝΤΟΥΣΙΤΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- Κ. Κ. «Ο γυρισμός».
Κ. ΚΟΝΤΟΣ. Ἄνθινα τραγούδια.
Α. Μ. ΜΟΙΡΑΣ. Γράμματα και ἐπιγράμματα.
Μ. Δ. ΡΟΔΑΣ. Σερβική φιλολογία—Γιοβάν Ντούσιτς.
Κ. ΤΡΙΚΟΓΛΙΔΗΣ. Ἡ ἀλεπού κι ὁ δερβίσης (Σααδὴ).
ΑΛΕΚΟΣ ΦΩΤΙΑΔΗΣ. Ἀμαρυλλίς (συνέχεια).
ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ.—Ἡ ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ.—Ο, ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ.

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΣΕ ΜΙΑ ΚΥΡΑ

Δίκαια σὲ λένε κριτικὰ μιὰ κ' εἶσαι ἀπὸ τὴν Κρήτη
καὶ συγγενεὺς μάλιστα καὶ μὲ τὸν Ψηλορείτη...
Κι ἂν λὲς ἀρλούμπες, τί μ' αὐτό; κανεὶς δὲ θ' ἀπορήσει,
ἀφοῦ τὰ λόγια σου ἔχουνε Κρήτη καὶ ὄχι κρίση.

ΣΕ ΜΕΡΙΚΟΥΣ ΠΟΕΤΑΣΤΡΟΥΣ

Δυὸ σίγους ξεφυσήσατε κ' εὐτὺς σὰς εἶπαν **μαίτρο**
κ' ἐμπρὸς σας σβήσαν Σολωμοί, θαυρήκαν Παλαμάδες.
Ἀλήθεια, πῶς κατάντησαν καὶ δὴ οἱ ὅμ ντὲ λέτρο!
Τὲλ **μαίτρο**, πού λένε, τὲλ βαλὲ—κριτὲς καὶ ποιητάδες.

ΣΤΟ ΣΠΥΡΟ ΜΕΛΑ

Ὡς εἶδος χωροφύλακας θροναίστηκες στὰ γράμματα,
κι ὅλο κοιτὰς ἀγριωπὸς κι ὅλο τὰ δόντια τρίξεις,
κι ἂν γύρω σου ἀκούγονται βραιοῖς, κατάρες, κλάματα,
ἐσύ, βουλώνοντας ταυτιά, ἀλύττητα ραβδίξεις.

Α. Μ. ΜΟΙΡΑΣ

ΣΑΑΔΗ.—Μὴν τιμωρεῖς πολὺ αὐστηρὰ τὸ σκλάβο σου,
γιατὶ μπορεῖ καμμιά μέρα νὰ γίνῃ ἀφέντης σου.

ΣΑΑΔΗ.—Ἄν δώσης ἓνα ποτήρι νερὸ σ' ἓναν ἄνθρωπο
πού δὲν εἶναι ἄξιος, χάραξε στὸν πάγο τὴν ἀνταμοιβὴ πού
σοῦ ὑποσκέθηκε.

Σκοπὸς μου σήμερα δὲν εἶναι νὰ μιλήσω πλαυ-
τότερα γιὰ τὴν Σερβικὴ φιλολογία. Στους ἰδεολάτρεις
τοῦ «Νουμά» παρουσιάζω τὸ νέο Σέρβο ποιητὴ, γραμ-
ματὰ τῆς Σερβικῆς πρεσβείας τῆς Ἀθήνας, τὸν Γιο-
βάν Ντούσιτς.

Τὸ ἔργο του ὡς τώρα εἶναι ὀλιγότομο ἀλλὰ δι-
λεχτό, ἀψευδάδιαστο, βαθυστόχαστο, ἀξιο μεγάλης
προσοχῆς. Μὲ τεχνοτροπία μαεστρικὴ μᾶς δίνει δυνα-
τὲς γραμμὲς τοῦ Σερβικοῦ ἀγῶνα πού στεφάνωσε
τοὺς στρατιῶτες τοῦ Καραγεώργεβιτς στὶς ὄχτες τοῦ
Μακεδονικοῦ ποταμοῦ Μπρεγκαλνίτσα.

Ἀπὸ τὰ νερά σου θὰ νίψουμε τὰ μάτια τῶν παι-
διῶν μας καὶ τὸ μέτωπο τοῦ προφήτη στὶς μοιροῖτες
ὥρες. Θέτε ποταμὲ, πού γεννύθηκες μέσα στὸ ἀστρα-
ποβόλημα τῶν σπαθιῶν μας καὶ πού σημάδευεις τώρα
πὰ τὰ φωτεινὰ σύνορα μεταξὺ τῆς ἀλήθειας καὶ τῆς
πλάνης.

Τὸ ἔπος γεννίησε τὴν ἀστραπὴ καὶ ἡ ἀστραπὴ
θὰ γεννίησει τὸν κεραυνό. Ἔτσι ἐσύ ἔ. αμες τὸ δρόμο
σου ἀνάμεσα στὶς δύο ἐποχές. Ὅλες οἱ φλόγες πῆδη-
σαν ἀξασφα ἀπὸ τὰ σπλάγχνα σου γιὰ νὰ φωτίσουν τὸν
ἀλ.θινὸ δρόμο σ' ἐκείνους πού ἔπρεπε νὰ τὸν πάρουν.

Ἐρεῖ ποταμὲ, μέσα στὰ νερά σου ἐσκυφεν ἡ Δόξα
νὰ καμαρώσει τὴν νίκη στὰ κατάβητα τῶν ματιῶν σου.
Νά, ἓνας λιὸς μὲ καρδιὰ λιονταρισὸ καὶ μὲ παιδιοῦ
χαμόγελο. Ἐρχεται στὶς ὄχτες σου γιὰ νὰ θροναίσει
σ' αὐτὲς τοῦ λευκοῦ ἀετοῦ καὶ τοῦ ἐρεστίου θεοῦ.

Στὰ χεῖλια μας εἶχαμε τὸνομά σου τίς μακρυνὲς
νύχτες πού ὠνειρευόμαστε ΕΚΔΙΚΗΣΗ. Τὰ καθάρια
νερά σου βλέπανε τὸ θυμὸ μας. Κοίτα! Ἐνας ὀλίκε-
ρος λαὸς περπατᾷ ἐπάνω στὸ μεγάλο δρόμο, πρὸς
τὸν ἥλιο. Ἀπάνω στὰ νικηφόρα μπράτσα του βασταίει
τὸ γενέθλιο οὐρανὸ του, σὰν καμμιά στέγη τοῦ σπι-
τιοῦ του.

Ὡς χτὲς ἀκόμα κανεὶς μας δὲ γνώριζε τὸνομά
σου. Σήμερα ἕμωσ παίρνεις στὰ ρέματά σου τοὺς κύ-
κλους τῶν ἀστρῶν καὶ τὰ γύρω τραγούδια. Καὶ μουρ-
μουρίζεις, Ἐρεῖ ποταμὲ, μουρμουρίζεις τρέχοντας
κάτω ἀπὸ τίς ἐστίες καὶ τοὺς βωμοὺς μας.

Δὲν ἀλλάζεις ποτὲ τὸ δρόμο τοῦ ρεύματός σου.
Ἔτσι καὶ μᾶς οἱ καρδιές μας ἔχουν τὸν ἱερό τους
δρόμο πού τίποτα δὲν μπορεῖ νὰ τὸν ἀλλάξει. Ἡ ψυχὴ

μας έχει τὸ χρώμα τοῦ νεροῦ τοῦ ὕψους τὸ πουλὶ τὸ χρώμα τῶν χαλικιῶν του. Τὸ αἷμά μας θὰ τρέχει πάντα ἀπόπου τρέχουν εἰ ποταμοὶ μας.

Δὲν εἶναι μονάχα ἡ πατριωτικὴ τοῦ ποιήσεως εὐγενικὴ καὶ συγκινητικὴ, γαλήνια καὶ ἀρχαϊκὴ. Τραγουδάει καὶ τὸ σπαραγμὸν, τὸν πόνο, τὴν ἀπελπισιὰ μαλακὰ καὶ πένθημα, μὲ χαϊδευτὸ παραπονο ἀρμονικώτατου βιελιού. Νᾶ, καὶ μιὰ πρόξα τοῦ γιὰ τὴ γυναίκα.

«Μὲ κοιτάζει ἀκατάπαυστα. Τί ζητάει κατὰβαθα στὰ μάτια μου αὐτὴ ἡ γυναίκα ; Τίς μυστικὲς λάμπες κανενὸς ἥλιου ποῦ βασιλεύει ; Κάποια ἄλλη ἐποχὴ ; Ἄλλη γυναίκα ;

«Γιατί ἡ ἐρωτικὴ ματιὰ μιᾶς γυναίκας βλέπει καθαρὰ στὸ βάθος τῶν ματιῶν μας, ἀνάμεσα ἀπὸ τὸ χρόνο καὶ τὴ λήθη, βλέπει καθαρὰ ὅλα τὰ ἔχνη ἀπ' ἔπου πέρασε ὁ ἐχτρός καὶ ἡ μεγάλη του σκιά, ὅμοια μὲ τὴ σκιά ποῦ ἔπεσαν ἀπάνω στὸ βράχο.

«Πλὸν καιρὸ, ἀπάνω στὸν καθρέφτη τοῦ ματιοῦ λάμπει ἀπὸ μιὰ θλίψη πάντα νέα τὸ πρόσωπο μιᾶς γυναίκας ποῦ ἄλλη φερὰ τὸ μάτι τῆς θὰ μάγει. Καὶ μιὰ ἄλλη γυναίκα βλέπει ἀμέσως ἀπὸ τὴ ματιὰ ποῦ ἀφίνομε νὰ φύγει γιὰ ν' ἀκολουθήσει τὴ γυναίκα ποῦ μᾶς ἔφυγε καὶ καμμιά ματιὰ δὲ θὰ μπορῆσε νὰ τὴ φτάσει.

«Ἡ ψυχὴ μας εἶναι φτιασμένη ἀπὸ τὸ παρελθόν. Εἰκόνες ποῦ βλέπουμε ἀπάνω στὰ πέταλλα τῶν λουλουδιῶν ἔχουν ζωγραφηθεῖ ἀπὸ τὸ χτεσινὸ ἥλιο. Ὅλα ἐδῶ κάτω ρίχνουν τίς σκιές τους κάπου. Καὶ ὁ ποταμὸς ποῦ ἔχει ἔξαφανιστεῖ ἀπὸ πλὸν καιρὸ, μουρμουρίζει ἀκόμα σὲ μιὰ γωνιά τοῦ διαστήματος.

«Καὶ εἰ ποταμισμένους ἀγάπες μας, ὅμοιες μὲ τίς φτερούγιες τοῦ σκοτωμένου πουλιτοῦ καταμεσις στὸ δρόμο, κι αὐτὲς εἰ ἀγάπες ζοῦν πάντα. Ζοῦν κατὰβαθα στὰ μάτια ποῦ κάποτε θάμπωναν.

Ἀπὸ τὰ δύο αὐτὰ κομμάτια φανερώνεται ὁ Γιόβαν Ντούσιτς ποιητὴς δυνατός, τεχνίτης μπεστρικός, φτιαγμένος στὴν ψυχὴ καὶ στὸ νοῦ γιὰ τὰ ἔργα τῆς κυριαρχίας. Καὶ εἶναι τόσο νέος ! Ἔχει δὲν ἔχει πατήσει τὰ τριάντα πέντε χρόνια ! Δυὸ βιβλία του, «Δοκιμὲς» καὶ «Πείσμα» διαβάζονται ἀπ' ὄλον τὸ σκεπτόμενο κόσμο τῆς Σερβίας. Μ' ὄλο τὸ στυλ τῆς Γαλλικῆς φιλολογίας, ὁ Γιόβαν Ντούσιτς δὲν ἀπομακρῶθηκε ἀπὸ τὴν ψυχὴ, τὴ ζωὴ, τοὺς χαρακτήρες καὶ τοὺς ἐθνικοὺς παλμοὺς τῆς Σερβίας. Ἡ τέχνη του βγαίνει ἀπὸ τὰ στενὰ ὄρια τῆς Σερβίας ὅχι ὅμως καὶ ἡ ψυχὴ του. Μένει ἐκεῖ καρφωμένος τραγουδιστὴς τοῦ ποταμοῦ ποῦ εἶναι ἀκόμα θολωμένος ἀπὸ τὸ πηχτὸ αἷμα τῶν πολεμιστῶν, μαζεύει τὰ λευλούδια καὶ στολίζει τοὺς τάφους τῆς ἀγάπης, βλέπει ποῦ στάζει τὸ αἷμα ἀπὸ τίς μύτες τῶν σπαθιῶν τὴν ὥρα ποῦ βγαίνουν ἀπὸ

σάρκες ἐχθρικές. Ὁ Γιόβαν Ντούσιτς θὰ δοξάσει τὴν Σερβία μιὰ μέρα.

M. A. ΡΟΔΑΣ

“Ο ΓΥΡΙΣΜΟΣ,

Homo sum. humani nihil a me alienum puto

Ζοῦμε σ' ἡρωϊκὴν ἐποχὴ. Τὰ πλεμικὰ χρόνια ποῦ πέρασαμε καὶ ποῦ περνᾶμε μᾶς ἔχουνε μεθήσει τόσο πολὺ, ποῦ φτάνουμε στὸ σημεῖο νὰ ξεχνᾶμε τὴν ἀληθινὴ μας ψυχὴ, πεύχουμε κληρονομιά ἀπ' τοὺς χριστιανοὺς παποῦδες καὶ προπαππους μας. Τέτιες σκέψεις μᾶς δίνεται ἀφορμὴ νὰ κάνω καθημερνὰ, κι' αὐτὴ τὴ σκέψη ἔκανα, σὰ διάβασα τὸ «Γυρισμὸ» τοῦ κ. Γ. Κορομηλά.

Μιᾶς μάννας ὁ γιὸς γυρίζει ἀπ' τὸν πόλεμο στὸ χωριὸ του, πληγωμένος, καὶ μὲ κάπια παρεξήγησι εἰ γιὸς αὐτὸς νομίζεται πὼς εἶναι λιποτάχτης. Ἡ ὑπεδοχὴ ποῦ τοῦ γίνεται ἀπ' ὄλους εἶναι τρομερὴ. Ἡ μάννα του μαζ' μὲ ἄλλα φαρμακερὰ λόγια τοῦ λέει, πὼς ἔχει ἕνα δίκανο γεμάτο καὶ πὼς μὲ τὴ μιὰ σφαῖρα θὰ σκοτώσει αὐτόνε, τὸ παιδί τῆς, καὶ μὲ τὴν ἄλλη θ' αὐτοχτονήσει. Ἡ ψυχολογία τῆς μάννας αὐτῆς μᾶς φαίνεται τερατώδικη. Γυρίζει ὁ γιὸς τῆς πληγωμένος ἀπ' τὸν πόλεμο, τότε βλέπει ζωντανὸν, εἶναι ἔτοιμος νὰ πέσει στὸν κόρφο τῆς, — ἡ ντροπὴ ποῦ τῆς ἔδωσε μὲς στὸ χωριὸ, μπορεῖ νὰ τῆνε κρατήσῃ ἀπὸ τὸ νὰ τὸν ἀγκαλιάσει καὶ νὰ τότε φιλήσῃ σὰν τρελή ; Σὰν τρελή ! ἴσια ἴσια ἐπειδὴς ἡ ντροπὴ καὶ ὁ πόνος ἀνακατώνεται μὲ τὴ χαρὰ, μὲ τὴ στοργή, ἴσια ἴσια γι' αὐτὸ ἔπρεπε νὰ τότε φιλήσῃ σὰ μιὰ τρελή. Διάολε, μάννα εἶτανε πῶνε θὰ λογάριζε κείνη τὴ στιγμὴ ;

Καὶ πιά ναι ἡ ἠθικὴ ἀξία μιᾶς τέτιας ἐγωιστικῆς Σπαρτιάτισσας ; Ἡ παρακίνησι μήπως στὴν παλγκακαριὰ καὶ στὴν ἐχτέλεσι τοῦ χρέους πρὸς τὴν πατρίδα ; Μήπως τὸ ζῆννημα τοῦ αἰσθήματος τῆς τιμῆς ; Νομίζω ὅχι, γιὰ τὸ Θεό ! Νομίζω καὶ πιστεύω, πὼς τὸ ἀποτέλεσμα θὰ εἶτανε δυνατότερο, ἂν ἡ μάννα συχωρεῖσε καὶ μαράζωνε ἀπ' τὴν καημὸ τῆς καὶ τὴ ντροπὴ τῆς. Μᾶς κρατᾶει περισσότερο στὴν ἀρετὴ καὶ στὴν τιμὴ ἡ δυστυχία ἐκείνων ποῦ μᾶς συχωρᾶνε, ἡ ἀγάπη ποῦ φέρνει τὴ δυστυχία σὲ κείνους ποῦ μᾶς ἀγαπᾶνε καὶ ποῦ λατρεύουμε, τὰ κρυμμένα κλάματα τῆς μαννούλας μας γιὰ χάρη δική μας, ποῦ ἀμαρτήσαμε, παρὰ ὁ θυμὸς τῆς ἀγριογυναίκας, ποῦ μᾶς διώχνει ἀπ' τὸ σπίτι σὰν τὸ σκυλί. Νοιώθει πιὸ βαθεῖα τὸ λάθος του κείνος ποῦ ξέρει, πὼς ὑπάρχει κάποιος ποῦ θὰ συχωρεῖσει καὶ θὰ μαράζώσει, ἀπὸ κείνον ποῦ ξέρει πὼς θὰ τοῦ κλείσουνε ὄλοι τὴν πόρτα καὶ θὰ τὸν ἀποκηρύξουνε. Καὶ τὸ σπουδαιότερο : μονάχα ὁ συχωρεμένος πασιζεῖ νὰ ξεπλύνει τὴ ντροπὴ καὶ νὰ διορθώσει τὸ λάθος του μὲ μιὰν ἐξοχὴ πράξη ὁ ἄλλος, ὁ ἀποκηρυγ-

μένος ληστής, γίνεται λόκος. Μόνο ένα ζώο με μακριά τ' αυτιά γίνεται καλύτερο τρώγοντας κλωτσιές . . .

Ο Έλληνικός κόσμος, συνηθισμένος απ' την πραγματικότητα με τὰ δράματα τιμής, πού μᾶς παρουσιάζουν οἱ τίμιοι ἄδερφοί, ἐνθουσιάζεται πού βλέπει ἐπιτέλους καὶ μιὰ τίμια μάννα* καὶ χτυπάει τὰ παλαμάκια ὅταν σκορπίζεται ἡ παρεξήγηση καὶ τελιώνουν ἔλα καλὰ, ὅπως στὶς κωμωδίες : Χειροκροτᾷ τὴν ἄγρια μάννα, χειροκροτᾷ καὶ τὸν ἀφιλότιμο γιό πού ἀφρο τόνε κλωτσήσανε σὰ γάϊδαρο, τὰ ξεχάνει ἔλα, ἅμα ξεσκεπάζεται ἡ ἀλήθεια, καὶ ἀρχίζει τὶς γλύκες καὶ τὰ φιλιὰ, ἀντὶς νὰ πάρει τὸ καπέλο του σὰν ἀντρας καὶ νὰ φύγει.

Ζοῦμε βλέπετε σὲ ἐποχὴ ἡρωϊκὴ

Κ. Κ.

Ἡ Ἀλεπού κι Ὁ Δερβίσης

(Μῦθος τοῦ Σααδῆ)

Ἐνας δερβίσης, κεὶ πού σεργιανοῦσε σ' ἕνα λόγγο, εἶδε μιὰν ἄλε τοῦ δίχως μτροτινὰ ποδιῖα, γιατί κάποτε, φαίνεται, εἶχε πιαστεῖ σὲ δόκανο. Ὁ δερβίσης ἄρχισε νὰμφιβάλῃ γιὰ τὴν καλοσύνη τοῦ Θεοῦ.

— Πῶς μπορεῖ, αὐτὸ τὸ δυστυχημένο ζῶ, ναῦρη τῶρα τὴν ἰσραήλ του ; ἔλεγε καὶ ξανάλεγε μέσα του.

Ὁ γέρος εἶτανε βυθισμένος σ' αὐτὲς τὶς μαῦρες σκέψεις, ὅταν ἕνας λεοπάροδαλης ξεπετάχτηκε πίσω ἀπὸ κῆτι δέντρα μ' ἕνα τσακάλι στὸ στόμα. Κάθησε ὄχι μακριὰ ἀπὸ τὴν ἄλε τοῦ καὶ ἄρχισε νὰ καταξερκίζει τὸ τσακάλι, καὶ ἡ ἄλε τοῦ στὸ ἀναμεταξὺ μπόρεσε νὰ φάῃ καὶ αὐτὴ ἕνα ἢ δυὸ κομματάκια.

Τὴν ἄλλη μέρα με τὸν ἴδιο τρόπο ὁ Θεὸς φρόντισε γιὰ τὴν τροφὴ τῆς δυστυχημένης ἀλεπούς. Ὁ εὐσεβὴς δερβίσης θάορεψε τότες πῶς ἔβλεπε τὸ πρόσωπο τῆς Ἀλήθειας καὶ ἀποτραβήχτηκε σὲ μιὰν ἔρημο, βέβαιος πῶς ὁ Κύριος θὰ καταδέχονταν νὰ φροντίσῃ καὶ γι' αὐτόνε.

Μὰ οὔτε ἄνθρωπος, οὔτε ζῶ κανένα ἔτρεξε κοντὰ στὸ γέρο καὶ ὁ δύστυχος κατάντησε λιγνὸς σὰν καλαίμι.

Κεὶ πού ξαστειομένος πιά παρᾶδινε τὴν ἰελευταία του πνοή, μιὰ φωνὴ ἀπὸ πάνω ἐκράζε :

— Ὑποκριτή, ὦ τεμπέλη ὑποκριτή ! Ἄντὶς γιὰ τὰ χάνης ἔτσι τὸ κονράγιο σου σὰν τὴ μισερὴ ἀλεπού, ζῆσε κάλιο σὰν τὸ σκληρόκαρδο λιοντάρι ! Κέρδιζε τὴν τροφή σου καὶ μοίραζε τῆνε με τοὺς φτωχοὺς. Ὁ Κύριος, μιὰ μέρα, θὰ σὲ ἀνταμείψῃ γιὰ τὴ γενναιοδωρία σου. Μὴν ξεχνᾷς πῶς σὲ σένα ταιριάζει ὁ κόπος, καὶ στοὺς ὁμοίους σου τὸ ὄφελος.

»Στὴν ἔρημο τῆς Κίς ἕνας καμηλιέρης εἶπε στὸ παιδί του : « Παιδάκι μου, πήγαινε νὰ ζητήσῃς τὴν τροφή σου ἀπ' τοὺς φιλόξενους αὐτοὺς ἐκεῖ, πού δὲν κάθονται ποτές στὸ τραπέζι τους ἂ δὲν ἐρθοῦν οἱ φτωχοὶ πού προσκάλεσαν νὰ φάνε μαζί τους ».

(Ἀπὸ τὸ Ἀραβικὸ)

Κ. ΤΡΙΚΟΓΛΙΔΗΣ

Ἡ Κοινὴ Γνώμη

ΕΡΓΑ!... ΕΡΓΑ!...

Φίλε «Νουμά»,

Τὶ ζουμερὸ τὸ ἄρθρο τοῦ συνεργάτη σου κ. Ἀλιμπέρτη ! Μᾶς εἶπε πῶς ὁ Romain Rolland καὶ ὁ Σολωμός ἔχουν ἔργο, καὶ ὁ Παλαμάς δὲν ἔχει. Μᾶς εἶπε ἀκόμα πῶς ὁ «Νουμάς» κάνει τὸ ἐγκλημα νὰ ἔχη Ἰδέα. Τὸ θεωρεῖ προτέρημα νὰ μὴν ἔχη κανεὶς καμιά.

Ἐδθυμογράφημα εἶτανε αὐτὸ ἡ σοβαρὴ συζήτησι; Φώτισέ με, νὰ ζήσης. Ἐγὼ πού δὲν εἶμαι καὶ σοφός, με τὴ λίγη μου γνώση καὶ τὸ λίγο μου διάβημα, σὰ ντιλετάντες πού εἶμαι, εἶξερα πῶς ὁ Παλαμάς ἀνάφερε σὲ ἄρθρα του τὸ Romain Rolland πολὺ πρωτίτερα ἀπὸ τὸν κ. Ἀλιμπέρτη, πού θὰ πῆ πῶς δὲν τοῦ εἶτανε ἀγνωστος, ὅπως θέλει ὁ συνεργάτης σου νὰ μᾶς παραστήσῃ. Ἔτσι μάλιστα πού τὸν ἀνάφερε στὸ ἄρθρο του γιὰ τὸν «Ἐρνέστο Ψυχάρη» δὲν τοῦ κατέβασε διόλου τὴν ἀξία του, λέγοντας «πῶς ἐχτιμήθηκε ἡ μακρόχρονη φιλολογικὴ του ἐργασία». Εἶναι κακὸ αὐτὸ γιὰ τὸ Θεό; Καὶ εἶτανε ὑποχρεωμένος ὁ Παλαμάς γράφοντας γιὰ τὸν Ἐρνέστο Ψυχάρη νὰ μᾶς ὑμνήσῃ τὸ R. Rolland ἢ ἔστω καὶ νὰ μᾶς πῆ ποιὸς εἶναι, σὰ σημεῖωμα Ἐγκυκλοπαιδικοῦ Λεξικοῦ; Μὰ τὸ ποῖο νόστιμο εἶναι πού βρήκε ὁ ἀξιώτιμος συνεργάτης σου τὴν εὐκαιρία νὰ μᾶς τονίσῃ τὰ χιλιοειπωμένα γιὰ τὴν ἀξία τοῦ Σολωμοῦ. Σὰ νὰ μὴν τὴν ὕψωσε κατακόρυφα αὐτὴ τὴν ἀξία πρώτος ὁ Παλαμάς. Ἡ ἀπόλαψη ὅμως βρίσκεται ἐκεῖ πού εἶ κ. Ἀλιμπέρτης γράφει πῶς ὁ Σολωμός ἔχει ἔργο, ἐνῶ ἀντίθετα ἔλοι, ὡς καὶ τὰ μικρὰ παιδιά, ξέρονε πῶς τὸ ὑστέρημα τοῦ Σολωμοῦ εἶναι ἴσα ἴσα πού ἔχει μακρόχρονη ἐργασία καὶ μάλιστα πρώτης γραμμῆς, μὰ ἔργο δὲν ἔχει. Καὶ τὸ ὑστέρημα αὐτὸ τὸ βρῆσκει ὁ συνεργάτης σου γιὰ ἔπαινο ! Δικαιώματά του νὰ τὰ βλέπῃ ἔτσι τὰ πράματα.

Σὲ κάποιον φύλλο τῆς Ἀλεξάνδρειας μᾶς ζήτηναξε τὸν Ψυχάρη. Τώρα μᾶς δείχνει ἀμυθὴ καὶ τὸν Παλαμά. Μπράβο τοῦ καλοῦ νέου, πού με τὸν κριτικὸ του νοῦ φιλοδοξεῖ νὰ γκρεμίσῃ τὰ εἰδωλα. Σκόψε καὶ πές του ὅμως κατὰ πού βρίσκονται αὐτὰ τὰ εἰδωλα, γιατί δὲν ἔχει ἐπισημάνει καλὰ τὶς θέσεσ. Δὲς του μαζὶ καὶ ἕνα κανονιάκι.

Γεῖά σου

Δ ΑΛΙΦΑΡΜΑΚΗΣ

ΣΑΑΔΗ.— Μὴν κλαῖς γιὰ τοὺς νεκροὺς πού δὲν εἶναι πιά παρὰ σὰν τὰ κλουβιά πού ἔχουν πετάξει ἀπὸ μέσα τοῦ ταῦ πουλιά.

✠

ΣΑΑΔΗ.— Ἄν ἡ καρδιά σου εἶναι γεμίτη μαρ αριτάκια, κάνε σὰν τὸ στρεῖδι. Κεῖσε ἀλὰ τὴν καρδιά σου.

ΑΝΘΙΝΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

1

Πάντα αναβράει στα χείλια σου του γέλιου ή βρυσομάννα,
να δροσιστούν οι αγλύκαντοι, που φρύγονται κοντά σου·
κι' όπου σταθής, κι' δθε διαβής, σαν πεταλούδια πλάνα,
σέρνεις του κόσμου τα φιλιὰ στα ροδομάγουλά σου.

Στό λύγισμά σου οι χάρες σου φαίνον τὸ δρόμο πλέρια,
σαν ανθισμένη ἀμυγδαλιά, που οι αἶρες ξεφυλλίζουν,
κι' όταν περνᾷς, σαν Ἄνοιξη, μέσ' στα φτωχὰ παρτέρια,
χαϊδεύεις μιὰ τὰ λούλουδα και τὰ μπουμπουκία ἀνθίζουν.

2

Σάν κάτι οι ἐλιές να θροοῦσαν, που ἡ αἶρα είχε ξυπνήσει,
λησμονημένους τούς σκοπούς κάποιου παλιού ἐρωτιάρη·
και τέτοιον μέλι ἀργόσταζαν τὰ φύλλα ἀπ' τὸ φεγγάρι,
που ἀνθίζε ὥραϊο, κατάκορφα στ' ὀλόισο κυπαρίσσι !

Μέσ' στοῦ φωτός τὸ λίμνιασμα, τὸ μόσκο της να χύση
ἀνοίγει ἀγάλια κι' ἡ καρδιά, σαν ἄσπρο νενουφάρι.
Μεσίτρα ἡ νύχτα σκόρπιζε τόση μαγεία και χάρη,
που ἀπ' τὴ λαχτάρα τοῦ ἔρωτα και οι ἡσικιοι εἶχαν μεθήσει.

Σ' ἐλιὰν ἀκούμπαες, σαν ξωθιά, που εἶχε μισοπροβάλει
μέσ' ἀπ' τὸ δέντρο. ἀπ' τ' ἀγραφα ξελαγιασμένα κάλλη,
κι' ἔλεα με τρόμο, θὰ κρυφτῆς ξανά στη φλούδα ὡςτόσο.

Στὴν ὄψη σου ἔξωτάνευσε μιὰ ἀχτίδα, ὡς γλίστραε, ροῦσα.
Κ' ἐγὼ σχυμμένος — ὦ ! φιλιὰ — στα χείλια σου ρουφούσα
ὄλο τὸ φέγγος τ' οὐρανοῦ κι' ὄλη τῆς γῆς τὴ δρόσο.

3

Σὰ φεύγεις ἀπὸ δίπλα μου με λάγγεμα ὄλο χάρη.
και ὡς ῥόδου φύλλα, πρόσβαφα ἀπ' τὸ χνούδι, πῶχει ἀφήσει
τὸ διάβα ἐνὸς πεταλουδιού, τὰ βλέφαρά σου γέρνουν,
με τὸ φτερό τὸ ἀνάτρομο τῆς ἡδονῆς γγισμένα,

στοῦ ντιβανοῦ, που ἐμέστωσε τούς πόθους μας, τὴν κόχη
γερτός, κοιτάω τὰ σερπετά του ὥραϊου κορμιού σου ἀχνάρια,
κι' ἐντός μου ὡς θερμὴ ρέει πηχτὴ κι' ἄστερευτὴ σου ἡ γλύκα
και ριτιδιζει ἀπάνου μου ἡ ἀνατριχίλα ἀκόμα.

Στὰ χείλια μου, ὡς σὲ γνώριμη φωλιά τους χελιδόνια,
πετοῦν κι' ἀγγίζουν τα ἀλαφρά τὰ ὄνα φιλιὰ ἔχω δώσει,
ἐνῶ ἀπ' τὴν ἔρμη κάμαρα που εὐώδιασε σου ἡ σάρκα,
κρουστό ἀναβρεῖ και γάγαρο τὸ κοριτσιόσο γέλιο.

4

Πάλε στα χείλια σου ὁ καιμὸς ἀνάβλυσε τῆς Ψάπρας·
— Τὸ μεσονύχτι μπρόβαλε και μόνη ἐγὼ κοιμοῦμαι ! —
Μὰ ἀπόψε τόσο ἰλάρωσε τοῦ φεγγαριοῦ ἡ πλημμύρα,
κι' ἀποξεχάστημον ἡ ψυχὴ, σὰ βάρκα στη γαλήνη.

Θοῦλα, δὲ σοῦ ἔχει τὸ κορμὶ τοῦ φεγγαριοῦ τὴ χάρη,
που ἐμούσκεψε ὡς ροδοστάμα τὸ καθετὶ, ὡς στα βράχια,
και τώρα στο ἄσπρο πέλαγο, γιὰ ψάρεμα ὄνειράτων,
μαλαμομέταξου δικτιοῦ τὰ κάτια ἀπλώνει ὁ μπάτης.

Πὰ στὸ χελιώ σου οι πόθοι μου, σὰ σμάρι, τὴν κερήθρα
βόσκουν· μὰ ἐντός μου ἰδρостаτεῖ τὸ φέγγος τὸ μελένιο,
κι' ἀργαδαεῖ ἡ σκέψη μου γιὰ τὰ ὕψη, ὡς πεταλούδι,
που ἀκόμα και καρφιστωτὸ φτεροσαεῖει ὡςτόσο.

ΚΩΣΤΑΣ ΚΟΝΤΟΣ

Ο, ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ

Κοντὰ στ' ἄλλα λάδια, τὰ τρομερά, που μείνανε στοῦ πε-
ρασιμένο φύλλο, ἔμεινε κ' ἓνα λάθος χοντροειδέστατο στοῦ ὠ-
ρατο Δεῖλι· τοῦ Πρώμου Φιλόφρα, στο δεύτερο στίχο, που πρέ-
πει νὰ διαβαστεῖ ἔτσι :

κι ὁ γεροτλάτανος σκεθρὸς ἔγερνε πρὸς τὴ γῆ.

— Κ' ἓνα χαριτωμένο που μᾶς στάλθηκε ἀπὸ τὸ Γαῖρο
Ἵρνιθι :

— «Μπαμπᾶ ; Τί θὰ πῆ ὄνια, που συζητοῦν πάντα
στο Δημοτικὸ Συμβούλιο ;

— «Θὰ πῆ γαῖδουροπάξορο, παιδί μου.»

— Ὁ Ταγκόπουλος ἔδωσε στοῦ θίασο Κυβέλης τὸ και-
νούριο τρίπραχτο κοινωνικὸ δρῶμα του «Μυριέλλα», που
θὰ παιχτεῖ, «μετέχον τοῦ Ἀβερωφείου Δραματικῶν διαγωνι-
σμοῦ τοῦ Ὡδείου Ἀθηνῶν», τὸ ἐρχόμενο καλοκαίρι, ἀπὸ τὰ
πρῶτα πρῶτα, στὴν Ἀθήνα.

— Μέσα στοῦ σημερινὸ φύλλο βάζουμε ἓνα τυπωμένο
γράμμα, που ὅσοι θέλουνε ἀπὸ τούς συντρομητές μας νὰ
μείνουνε γιὰ τὸ 1915, τὸ συμπληρώνουνε και μᾶς τὸ στέλ-
νουν, κολλώντας σ' αὐτὸ ἓνα γιαιματισμένο μονόλεπτο οἱ
συντρομητές τοῦ ἐσωτερικοῦ κ' ἓνα πεντάλεπτο τοῦ ἐξωτε-
ρικοῦ.

— Τὰ χειμωνιάτικα Σαβατοβράδα τοῦ «Νουμά» ἀρχι-
νάνε ἀπὸ ἀπόψε. Τὸ γραφεῖο εἶναι ἀνοικτὸ γιὰ ὄλους τούς
φίλους ἀπὸ τίς 8 τὸ βράδι.

— Τυπογραφικὲς ἀμαρτίες εἶχαν και οι λίγοι στίχοι
τοῦ Γιάννη Κοκκινάκη που τυκωθὴ κανε στα «Χωρὶς γραμ-
ματισμο» τοῦ περασμένου φύλλου, ὅπου τὸ **χῶμα** ἔγινε
χῶρα και τὰ **ξεφωνήματα** γινήκανε **ξετ'ωνήματα** — και
πολλάκι πάλι, γιὰτι μπορούσαν νὰ γίνουνε και χειρότερα.

— Παρακαλοῦμε και πάλι — και θὰ παρακαλοῦμε γιὰ
πολὺν καιρό, φαίνεται, ἀκόμα, ὅσους μᾶς καθυστεροῦνε τὴ
σιντρομὴ τούτης τῆς χρονιάς ἢ κι ἄλλες περασμένες, νὰ μᾶς
τίς στείλουμε, γιὰτι θάναγκαστοῦμε νὰ τυπώσουμε τὰ ὀνό-
ματά τους στοῦ φύλλο.

... ❧ ...

TRILUSSA.— Ἡ ὄρνιθα εἶπε στὸν παταγλο :

— Σὺ βέβαια, μπορεῖς νὰ μιλά ; ἀ εἰσκαρτα. Μὰ τὴ
σήμερα ἡμέρα τὸ ζῶ κείνο που μπορεῖ νὰ βγάλῃ δυὸ τρεῖς
λέξεις ἀπαντοῦ, βγαίνει στὸν ἀφρό. Φτάνει ν' ἀνοίξης τὸ
στόμα σου και ἀναστατώνεις τὴ γειτονιά, κι' ὄλοι γελοῦνε
σὰ χήχδες στα σαλιαρίσματά σου.

Ὅμως ἐγὼ, που τούς ξερορνίζω ἓνα αὐτὸ τὴ μέρα,
κι' ὁ Θεὸς ξέρει με πόσους πόνου, ἐγὼ που ἔχω πίσω μου
ὀλόκληρο καπιτάλιο, κανένα δὲν ἔλω που νὰ με καιμάρωνη,
κανένα που νὰ μ' ἐχτιμήσῃ και μ' ἐπαιέσῃ γιὰ τὴν πραγμα-
τία που βγαίνει ἀπ' τὴν οὐρά μου !

Νά ! Σὲ λίγο τὸ νιάτω, θὰ κάνω τ' αὐτὸ. Μ' ἀφοῦ ὁ
κουτόκοιμος ἐτοῦτος προτιμᾷ τις φλυαριές, θέλω ἔτσι νὰ
τὸ σπᾶσω πρὶν τὸ βγάλω... Μπα, θὰ κ' ἴνω κάτι ἄλλο που
εἶναι πιὸ δίκαιο και σωστό : Τὸ κρατάω μέσα μου και κλει-
νω τὸ κατάστημα!

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΣΑΒΑΤΟ

Ίδιοκτήτης : Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ : ΔΡΟΜΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ, άρ. 4, ΑΘΗΝΑ

Συνδρομή χρονιάτικη : Για την Ελλάδα δρ. 10. Για το εξωτερικό φρ. χρ. 12.50.—Για τις επαρχίες δεχόμαστε και τρίμηνες συνδρομές (3 δρ. την τριμηνία).—Κανένας δὲ γράφεται συνδρομητής ἢ δὲν προπληρώσει τὴ συνδρομὴ του **Γιὰ τὸ 1915 ἡ συνδρομὴ ὀρίστηκε σὲ 20 δρ. φρ. τὴ χρονιά.**

20 λεπτά τὸ φύλλο.—Τὰ περασμένα φύλλα πουλιούνται σὸ γραφεῖο μας διπλὴ τιμὴ.

Βρίσκεται στήν Ἀθήνα σ' ὅλα τὰ κιοσκία καὶ σὸ βιβλιοπωλεῖο Βασιλείου (ὁδὸς Σταδίου 42)

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ

ΜΕ ΟΛΟ τὲ προπούμενο σέβας θὰ ποῦμε. μιὰ γιὰ πάντα, μερικὰ λόγια φιλικὰ στοὺς κουραμπιέδες τῆς δημοτικῆς, γιατί κι ὁ δημοτικιστικὸς ἀγώνας, ὅπως κι ὁ στρατός, ἔχει τοὺς κουραμπιέδες του, τοὺς ἀθρώπους δηλ. ποὺ δὲν πολεμοῦνε, ποὺ δὲ δουλεύουνε, μὰ ποὺ κριτικάρουνε ἀμείλιχτα.

Οἱ κουραμπιέδες λοιπὸν αὐτοί, τώρα τελευταῖα, σὲ διάφορα κέντρα, δημοτικιστικὰ καὶ μὴ—γιατί οἱ κουραμπιέδες χώνονται σ' ὅλα τὰ κέντρα, ἀκόμα καὶ στὰ καθαρευσιανικά—τᾶχουνε βάλει μὲ τὸ «Νουμά» — ἴσως γιατί ὁ «Νουμάς» βγαίνει ταχτικά, καὶ τοῦτο, φυσικά, τοὺς πειράζει στὰ νεύρα. Καὶ λοιπὸν ὁ Νουμάς, τώρα τώρα, λένε, δὲ δημοσιεύει ὅλην διαλεκτὴν, δὲν ἐκπληρώνει τὸν προορισμὸν του—γιατί ἔταν εἶναι νὰ κατηγορήσουν οἱ κουραμπιέδες παραδέχονται. βλέπεις, καὶ **προορισμὸ**.

Ἡ ἀπάντησις σ' αὐτὴ τὴν κολοκυθένια κατηγορία εἶναι εὐκολῆ, εὐκολώτατη, σώνει κανεὶς νὰ τοὺς πετάξει κατὰμουτρα τὸ «Χερσόγραφο» τοῦ Παρορίτη, τὰ Πατριωτικὰ ἔργα τοῦ Ρήγα Γκόλφη, τὸ «Φάουστ» καὶ τὸν «Περ Γκόντ» τοῦ Χατζόπουλου, τὸ ἄρθρον τοῦ Κωστή Παλαμᾶ γιὰ τὸν Ἑρνέστο Ψυχάρη, τοὺς «Κίτρινους Πατριώτες» τοῦ Παβλίδη, τὸ «Στοὺς τάφους» τοῦ Νταϊζᾶ, τὴν «Ἀμαρυλλίδα» τοῦ Φωτιάδη, τὰ ἄρθρα τοῦ Καρθαίου καὶ τόσα ἄλλα, ὅλα ἀπὸ τὰ τελευταῖα ἴσια ἴσια φύλλα περμένα, καὶ νὰν τοὺς ρωτήσῃ ἂν τέτια ὅλη διαλεκτὴ, δημοσίεψε κανένα ἄλλο ἔλληνικὸ περιοδικὸ ποὺ βγαίνει κάθε βδομάδα, ποὺ ἀγωνίζεται κάτου ἀπὸ ἓνα ὀρισμένο πρόγραμμα καὶ ποὺ δὲν πλερώνει τοὺς συνεργάτες του.

Ἐχουνε σοφώτερη ὅλη, οἱ κουραμπιέδες; Ἄς τὴ στείλουμε καὶ θὰ δημοσιευτεῖ. Ὅσο ἔμωσ δὲν ἔχουν τίποτε νὰ παρουσιάσουν, ἢ ἔχουν καὶ δὲν τὸ παρουσιάζουνε, τὸ χρέος τους εἶναι νὰ σωμαίνουνε καὶ νὰ σέβουναί τοσους δουλεύουνε, γιατί ἐπιτέλους κατα-

τάει ἀηδία, μιὰ ἀηδία κι αὐτὴ κοντὰ στις ἄλλες μας, ἀπὸ τὴ μιὰ μεριά νὰ κορδώνουναί γιὰ δημοτικιστάδες κι ἀπὸ τὴν ἄλλήν νὰ πολεμάνε τόσο ταπεινὰ ὅτι ἴσια ἴσια ἔπρεπε καὶ μὲ θυσία τοὺς ἀκόμα νὰ συντρέχουνε.

ΕΝΑΣ νίστιμος καὶ σωστός χαρακτηρισμὸς γιὰ τοὺς Βουργάρους.

Οἱ Βουργάροι εἶναι σὴν τὰ κακοναθρεμένα παιδιὰ, ποὺ σὰ ζητάνε κάτι καὶ τοὺς τὸ δώσεις, ἀντὶ νὰ πάθουνε, ἔακολουθάνε νὰ ζητάνε ὀλέα, καὶ περισσότερα. Ἀ. γ. Ζητάνε σήμερα τὴν Καβάλλο, κι ἂν τοὺς τὴ δώσουμε, θὰ ζητήσουν αὐριο τὴ Σαλονίκη, μεθαύριο τὴ Λάρισα, ἀντιμεθαύριο τὴν Ἀθήνα, καὶ σιγὰ σιγὰ, ζητώντας καὶ παίρνοντας, θὰ μᾶς σπρώξουνε ἴσαμε σὸ Τσιρίγο.

Στὰ κακοναθρεμένα παιδιά πρέπει κανεὶς, γιὰ νὰν τοὺς κόψῃ τὸ βῆχα καὶ νᾶχει ἡσυχο τὸ κεφάλι του, ἀπὸ μᾶς κι ἀρχῆς νάρνιεται. Τὸ ἴδιο καὶ μὲ τοὺς Βουργάρους, μὲ τὴ διαφορά πὸς ἡ ἀρνησις πρέπει νὰ συντροφεύεται καὶ μὲ σβερκιές.

ΛΥΠΟΥΜΑΣΤΕ ποὺ δὲν μπορούμε νὰ δημοσιέψουμε ἄρθρον ἀγαπημένου συνεργάτη μας κατὰ τοῦ Βενιζέλου, ὄχι γιατί ὁ «Νουμάς», σὸ πολιτικὸν του μέρος, εἶναι φύλλο Βενιζελικό, μὰ γιατί ἴσαμε τώρα κράτησε μιὰ ἀρχή, στὰ πολιτικὰ ζητήματα νὰ δέχεται, σὶς στήλες του, λεύτερη, συζήτησι, ὄχι ἔμω; καὶ ἐπίθεσες προσωπικές.

Αναβάσαμε μὲ προσοχὴ τὸ ἄρθρον τοῦ συνεργάτη μας «Φυλοκρατία καὶ Ἐγκρατία». Σὲ πολλὰ, σὲ παραπολλὰ μάλιστα, ἔχει πέρα πέρα δίκιο, μὰ τὸ ὕψος του εἶναι τόσο ἐπιθετικὸ, τόσο ἀντιπολιτευτικὸ, ποὺ ἂν τὸ τυπώναμε τὸ ἄρθρον του θὰ παίρναμε καὶ μεις τὸ μέρος μας στὴ συναλίχ των κ. κ. Σκρίπ καὶ Πώπ, καὶ τέτια τιμὴ ποτὲ δὲν τὴ ζητήσαμε.

Κριτικὸς γιὰ τὶς πράξεις τοῦ Βενιζέλου ἔχει δημοσιέψῃ ἀρκετὲς ὡς τώρα ὁ «Νουμάς», καὶ θὰ ἔακολουθήσει δημοσιεύοντας ἔταν τοῦ στέλνουναί. Φρόντισε ἔμωσ νὰ κρατηθεῖ πάντα σὸ ἐπίπεδο τῆς κριτικῆς καὶ θαρρεὶ πὸς τὸ κατάφερε.

«ΙΑΙΔΑ» λέγεται τὸ βιβλίον τοῦ κ. Πάλλη, καθὼς ὅλοι τὸ ξέρουν, κι ὄχι «Αἰάδα», καθὼς σαλιαρίζε τὸ «Σκρίπ». Ἀπὸ τὴν «Ἰλιάδα» λοιπὸν ὁ κ. Κουγέας διάβασε στίχους σὸ Διδασκαλεῖο, κ' εἶναι τιμὴ του αὐτὸ, ἀφοῦ ἡ ἐργασία τοῦ κ. Πάλλη ἔχει ἀναγνωριστεῖ καὶ ἔχει δραβευτεῖ ἀπὸ τὸ σοβαρότερον ἑλληνιστικὸν σωματεῖον τοῦ Παρισιῦ. Ἄν τὴν ἐργασία αὐτὴ δὲν τὴν ἀναγνωρίζε τὸ «Σκρίπ», τόσος τὸ χειρότερον γιὰ τὸ «Σκρίπ». Ἐἄλλα σαλιαρίσματα του εἶναι ἀνάξια γιὰ προσοχὴ καὶ γι' ἀπάντησι.

ΑΜΑΡΥΛΛΙΣ (*)

Πράξη Β'.

Σκηνή Α'.

Ό Έρωσ με τις τρεις Χάρες.

Ό Έρωσ σιμά στ'ην Άμαρυλλίδα την ώρα που κοιμάται στο χορτάρι.

ΕΡΩΣ

Τις καρδιές που σκίτεύω
είμαι εγώ ε μικρός ό Έρωσ,
Παντού τρέχω κι' από μένα
δέ γλυτώνει νιός-ή γέρος.

ΜΙΑ ΧΑΡΗ

Μπαίνεις στο φτωχό καλύδι,
Κι' από κει σάν πεταλοόδα,
άναδεύεις τά φτερά σου
στά χρυσά και στά βελούδα!

ΕΡΩΣ

Σάν άστραφτερός Άπόλλων
που άπ' τις κορυφές όπισω
ξεπροβέλνει, κατεβαίνω
στις καρδιές φώς νά σκορπίσω.

ΑΛΛΗ ΧΑΡΗ

Είσαι γέννημα και θρέμμα
της Θεάς της Άφροδίτης,
Που άπ' τους ούρανούς σε στέλνει
για νά κάνης τή βουλή της.

ΕΡΩΣ

Θά σάς πώ όμως τί έχω πάθη!
Μιά φορά σε μία κυψέλη,
στά παλιά τά χρόνια τώρα,
πήγα για νά κλέψω μέλι.

Μά μία μέλισσα ως άπλώνω
μέ κεντρώνει στο δαχτύλι,
Κι' από της πληγής τον πόνο
φάνηκέν μου ή γής σφονδύλι.

Τρέχω στη Θεά την Κύπρι,
Και τό δάχτυλο φυσούσα,
Και τά δάκρυά μου στάζαν,
Και τά πόδια μου χτυπούσα,

Και παραπονέθηκά της
λέγοντας, καλέ μαννούλα,
Τέτοιο πράμμα πώς νά πάθω
άπό τόση μελισσούλα;

Μά ή Θεά στρέφει με χάρη
και μοδ λέει: μη θυμώνεις,
τάχα σύ μικρός κι' άν είσαι
τις καρδιές δέν τις πληγώνεις;

(Πραχώνει στην Άμαρυλλίδα)
Μπρός! . . . εις την Άμαρυλλίδα
που κοιμάται στο χορτάρι
Φτάνει μία χρυσή σαίτα
και τό θεϊκό δοξάρι!
(Τή σαίτευει και χάνεται)

Σκηνή Β'.

(Η Άμαρυλλίς που ξυπνά)

"Αχ! πόνεσα, μά τί γλυκά!.. Βαθειά στον κάμπο πέρα
Ένα τραγοδι άκαύεται μες τό γαλάζιο αϊθέρα.
Τώρα που μέσα στά νερά τό κάτασπρο λουλοδι
ρίχνει τον άσπρο ήσκιό του, κι' άπ τών βουνών τις μύτες
τεσ στέλνει ό Ήλιος τις χρυσές τις πρωινές σαίτες!
(Φεύγοντας μες την άάχνη)

Φεύγω . . . τί άν μείνω νοιώθω πώς τό μπεδλέφαρό μου
θενά ξεχάση μες τό φώς, βαθειά κει τον άχνό μου!

Σκηνή Γ'.

(Βάττος τραγουδώντας)

Έχασα στο στοίχημα
Όλο τό μαντρί μου
Έχασα τ' άρνάκια μου
Και τά κατσικάκια μου
Τάχασα και πάν
Πάνε Πάνα πάν!

Όχ! καήμενος. Όχ! καήμενος. Όχ καήμενος
Προδατάκια 'μ
Κατσικάκια 'μ
Βάι

(Οι Σάτυροι από τους βράχους)

Προδατάκια 'μ
Κατσικάκια 'μ
Βάι

κτλ. κτλ. κτλ.

Σκηνή Δ'.

(Αύρα που άκούει τις φωνές τ ο Βάττου)

Τί έχεις, βοσκέ, και κλέγεσαι και μοναχός νυχτιάζεις
Άλάργα από τις στάνες σου, τί βριαναστενάζεις;

ΒΑΤΤΟΣ

Τί νάχω τώρα πουτπούσα και τό μαντρί μου χάνω
Που τώβαλα στο στοίχημα στο πείσμα τό έρμο άπάνω
ΑΥΡΑ

Στό στοίχημα! και με τά ποιόν;

ΒΑΤΤΟΣ

Με τό β:σκό τό Δάφνη

Που παρατραγουδήσαμε κ' έκέρδησε τή δάφνη.

ΑΥΡΑ

Έτσι! . . . και ποιός σάς έκρινε;

ΒΑΤΤΟΣ

Ή Νύφη ή Άμαρυλλίδα

ΑΥΡΑ

Γι' αυτό ν' άνακατεύεται με τους βοσκούς την ειδα!
Ή Νύφη τώρα τί έγεινε;

(*) Κοίταξε άριθμ. 539, 540 και 541

ΒΑΤΤΟΣ

Τί θες ἄλλο νὰ γείνη,
Ποῦ ὁ Λάφνης δ'πὺ τραγουδᾷ νάτην μαζὺ κ' ἐκείνη.

ΑΥΡΑ

Γι' αὐτὸ λοιπὸν δὲ στέκεται πιὰ μέσα στὶς σπηλιές!

ΒΑΤΤΟΣ

Ἄκομα φῆς μιλούσανε κ' οἱ δύο τους στὶς ἐλιές.
Τοὺς εἶδα μὲ τὰ μάτια μου μέσα στὸ μεσημέρι!

ΑΥΡΑ

Ἔ! κ' ὕστερα;

ΒΑΤΤΟΣ

Ἔ! κ' ὕστερα . . . κρυφτήκανε στὴ φτέρη!

ΑΥΡΑ

Αὐτὸ δὲν ὑποφέρεται, πρέπει νὰ τὴ σηκώσω!

ΒΑΤΤΟΣ

Νὰ τὴ σηκώσης; Ποιὰ σαι ἐσύ, πῆξ μου, νὰ μάθω ὡς τόσο!

ΑΥΡΑ

Εἶμαι ἢ νεραίδα ἢ Αὔρα ἐγὼ τὰ πέλαγα ποὺ ἀγγίζω
Καὶ φεύγοντας τὸν ἦσκιό μου στὸ κύμα καταρεπτίζω.
Μὰ μὴ φοβάσαι . . .

ΒΑΤΤΟΣ (τρομασμένος)

Ἔξω ἀπὸ ἐδῶ νεραίδα καλλομοῖρα!

ΑΥΡΑ

Μὴ μὲ φοβάσαι κ' ἄκουσε νὰ μάθης μου τὴ μοῖρα.
Εἶμαι ἀπὸ μέσῃ ἀπὸ γενιά ποὺ δὲν ψηφάει τὰ χρόνια
Κι' ἂν πέρασε ἀπὸ πάνω μας σκλαδιά καὶ καταρρόνια
Ἔμεις πάντοτε ἐζήταμε μὲς τῶν καιρῶν τὰ μάκρη
Στὸ παραμῦθι τῆς γωνιάς στῶν πηγαδιῶν τὴν ἀκρη
Εὐγενικῆς, ἀθώρητες, ἀγνῆς Ἑλληνοποδλες
Μέσα στὰ δάση στὰ νερά, καὶ στὶς ψηλὲς ραχοῦλες!
Ὅμως γιὰ πῆξ μου τί ἐγείνεν ἢ Νύφη ποῦναι τώρα,
Ποῦ τριγυρνᾷ, ποῦ βρίσκεται, μὲς τῶν βοσκῶν τὴ χώρα;

ΒΑΤΤΟΣ (μὲ προσποίηση)

Νεραίδα μου καλλόγνωμη δὲν ξέρω στὰ σωστά μου

ΑΥΡΑ (πιάνοντας τον)

Ἔλα καὶ λέγε γλήγωρα ποῦ βρίσκεται ἐδῶ χάμου;

Δὲ θὰ σ' ἀφήσω ἂ δὲ μοῦ πῆξ . . .

ΒΑΤΤΟΣ (τρομασμένα)

Ἐκεῖ . . . θενάναι . . . πέρα . . .

ΑΥΡΑ

Λέγε . . .

ΒΑΤΤΟΣ

Στὰ μέρη ποὺ μαζὺ γυρνοῦν ὅλη τὴ μέρα!

ΑΥΡΑ

Καὶ τί τὴν κάνει, στὸ μαντρί του ὁ Λάφνης τὴν κρατάγει;

ΒΑΤΤΟΣ

Μὴ καὶ μπορεῖ στὸ σπῆτι του Νεραίδα νὰ τὴν πάγη;

ΑΥΡΑ

Καλὰ . . . θὰ μάθῃ ποιὰ μὰ ἐγὼ σὲ λίγο ποῦ θενᾶρθω

ΒΑΤΤΟΣ (μόνος)

Νά, μιὰν ιδέα, ποῦ μπορῶ νὰ τὸν ξεφερτωθῶ,

Καὶ νὰ γλυτώσω τὸ μαντρί

Στὴν Αὔρα

Τὴν ἔχει ξεσηκώσει.

ΑΥΡΑ

Ἔννοιο σου κ' ἀφοῦ τάβαλε μὲ μᾶς θὰ τὰ πληρώσῃ
Καὶ γλήγωρα πολὺ θαρρῶ.

ΒΑΤΤΟΣ

Κ' ἐγὼ τὴν ἴδια σκέψη
κάνω μὲ σένα, τί μπορεῖ νὰ τὴν ξεναπλανέψῃ!
Δὲ σούπα δά . . . τὸ στοίχημα πῶχει κερδίση ὡς τόσο
Νά! λίγο πρὶν, μοῦ μῆνησε νὰ τοῦ τὸ παραδώσω.

ΑΥΡΑ

Δὲ θὰ προφτάξῃ, οὔτ' ἓνα ἄρνι νὰ πάρῃ . . .

ΒΑΤΤΟΣ

Τὰ κατμένα

Τ' ἄρνιά μου . . .

ΑΥΡΑ

Ἐσὺ πήγαινε στὴ ρεματιά ἐκεῖ πάνω
νὰ δῆς μονάχα ποῦ γυρνοῦν κ' ἐγὼ σὲ λίγο φτάνω
μ' ὅλες τίς ξωθικῆς ἐκεῖ

ΒΑΤΤΟΣ

Πηγαινῶ μὰ κ' ἐμένα
μὴ μὲ ξεχάσεις . . .

ΑΥΡΑ

Πήγαινε καὶ κύττα μὲς τὸν ἥλιο
Γιὰ νὰ μὴ χάσωμε καιρὸ στοῦ ἀνθρώπου τὸ βασίλειο
ὡς ποῦ νὰ φθάσω νὰ τοῦ; βρῆς.

ΒΑΤΤΟΣ (φεύγοντας)

Κι' αὐτὸν θὰ τὸν σηκώσης
μέτῃ στὴν πάχνη;

ΑΥΡΑ

Βρὲ τονε καὶ δὲ θὰ μετανοιώσης!

Σκηνὴ Ε΄.

ΑΥΡΑ

Δὲ θενὰ γείνη αὐτὸ ποτὲς, νὰ προδοθῇ ἢ γενιά μας
Καὶ σὰν τὴν πάχνη νὰ σβυστοῦν στὸ φῶς τὰ μυστικάμας!
Ὅς ποῦ θὰ πάῃ ὁ Τσελιγκας νὰ βρῆ τὸ κατατόπι,
Θὲ νὰ βρεθῶ ξοπίσω τους μὲ τὸ νεραϊδοκόπι.

Σκηνὴ Ζ΄.

(Ἦνῳ ἢ Αὔρα προχωρεῖ νὰ φύγῃ, ἢ Ἀμαρυλλίς ποὺ δὲν
τὴ βλέπει, μὴ ἂ μόνῃ της, βγαίνοντας ἀπὸ τὴ λίμνη).

ΑΥΡΑ καὶ ΑΜΑΡΥΛΛΙΣ

ΑΜΑΡΥΛΛΙΣ

Ἡ πάχνη πέρα σβύνεται, κ' ὅσκιες ἀργοπεθαίνουν,
κι' ἀπ' τίς σπηλιές κ' ἀπ' τὰ βουνὰ σιγὰ σιγὰ ἀνεβαίνουν
Στὸν οὐρανὸ μέσα στὸ φῶς ἀπ' τίς φλογέρες ὕμνοι.

ΑΥΡΑ

Ξελαγιασμένη τί ζητᾷς μέσα σ' αὐτὴ τὴ λίμνη
Καὶ τριγυρνᾷς ὅλεμερὶς σ' αὐτοὺς τοὺς βοσκοτόπους
Καὶ τίς σπηλιές μας ἀφησες καὶ πᾶς μὲ τοὺς ἀνθρώπους;

ΑΜΑΡΥΛΛΙΣ

Στὴν κάθε λίμνη δὲν μπορῶ νὰ λούσω τὸ κορμί μου;

ΑΥΡΑ

Αὐτὸ τώρα μᾶς ἔλειπε νὰ παίξῃς καὶ μαζὺ μου!
Νεραίδα φύγε ἀπὸ τὸν κακὸ πῶχεις παρμένο δρόμο
Καὶ γύρνα πάλι στῶν σπηλιῶν καὶ στῶν ἀχνῶν τὸ νόμο!

(*Ακ. λουθεῖ)

ΑΛΕΚΟΣ ΦΩΤΙΑΔΗΣ

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

«ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ»: Δελτίον τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφικῆς ἑταιρίας. Τόμος Δ', τεύχος Γ' καὶ Δ'. Ἐξεδόθη τὴν 8 Νοεμβρίου 1914. Πλούσιο καὶ αὐτὸ τὸ τεύχος, ὅπως καὶ τὰλλα, σὲ ὕλη λαογραφική, διαλεκτῆ, πολυτίμη. Ξεχωριστὴ ἐντύπωση μᾶς κᾶναν καὶ πάλι τὰ «Ἐπίκαιρα δημοτικὰ ἄσματα», μοιρολόγια δηλ., Μανιάτικα τὰ περισσότερα, σὲ πολεμιστὰδες ποὺ σκοτωθῆκανε στὸν πόλεμο. Ἀπὸ τὰ μοιρολόγια αὐτὰ ἕνας προσεχτικὸς μελετητῆς μπορεῖ νὰ βγάλει σίγουρα συμπεράσματα περὶ τοῦ πῶς σέφεται καὶ πῶς αἰσθάνεται ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς σήμερα καὶ ἀκόμα καὶ πῶς κρίνει τὰ διάφορα πολιτικὰ πρόσωπα καὶ γεγονότα.

Δ. ΚΑΛΛΙΜΑΧΟΥ, ἱεροκήρυκος τῆς 5' Μερουχίας: «ΑΠΟ ΤΟ ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΟΝ». Ὁ συγγραφεὺς τοῦ βιβλίου αὐτοῦ, ποὺ ἀκολούθησε καὶ τοὺς δύο πολέμους καὶ ποὺ εἶναι καὶ δημοτικιστῆς, ἀδίκησε καὶ τὸν ἑαυτὸ του καὶ τὸ βιβλίο του, γιατί τις πλούσιες ἐντύπώσεις του δὲν τις ἔγραψε στὴ ζωντανή, μὰ σὲ μιὰ γλώσσα ψόφια καὶ ἀχαρη. Τί κρίμα!

ΓΙΑΝΝΗ ΠΕΡΓΙΑΛΙΤΗ: «ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΟΝΕΙΡΟΥ». Ἀθήνα, 1914. Ἀληθινά, τὸ ὠραιότερο βιβλίο τοῦ Σπετσιώτη ποιητῆ. Τὰ ἐπιγραμματικά αὐτὰ δημοσιεύθηκανε ὅλα στὸ «Νουμά», ὥστε περιττὸ νὰν τὰ συστήσουμε στοὺς ἀναγνώστες μας. Τὰ διαβάσανε καὶ τὰ ξετίμησαν, ὅπως τοὺς ἀξίζει. Τώρα ἄς τὰ ξαναχαροῦνε καὶ σὲ βιβλίο. Ὅλα του, βέβαια, δὲν εἶναι σάν τὴν «Εὐτυχία» του:

Στὴν ἀπαλήμη σου φυλάκεια
μοῦ εἶπες: εἶναι ὄνειρο καὶ κοῖμου
Κ' εἶπα σου: ἄς μὴν ξυπνήσω πῶς...

μὰ καὶ ἡ «Εὐτυχία» του δὲν εἶναι τὸ μοναδικὸ στολίδι τῆς μικρῆς καὶ ὁμορφοτυπωμένης συλλογῆς. Ἔχει καὶ ἄλλα πιτυχημένα ἐπιγραμματικά σάν τὴν «Εὐτυχία», τὸ «Φέρετρο» λ. χ. τὸ «Ταξιδάκι», τὴν «Κηδεία», τὸ «Κυπαρισσάκι», τὰ «Τάματα» κλπ.

ΕΡ. ΣΙΕΓΚΙΕΒΙΤΣ: «QUO VADIS» Μετάφρ. Ἰ. Δρακοπούλου (Λογοτεχνικὴ Βιβλιοθήκη Φέξη, 1914. Δρ. 5). Ἔνα ἀκόμα βιβλίο, διαλεκτὸ καὶ αὐτοσώστατο. Ἡ βιβλιοθήκη τοῦ Φέξη θὰ μᾶς δώσει ἔτσι, σιγὰ σιγὰ, ὅλα τὰ ξένα ἀριστουργήματα.

ΕΘΝΙΚΗ ΑΤΜΟΠΛΟΪΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Γραμμὴ Πειραιῶς—Κυκλάδων

Γραμμὴ Πειραιῶς—Ἀλεξανδρείας

Τὸ μὲ διπλοῦς ἑλικας καὶ μηχανὰς ἀφθάσιου ταχύτητος πολυτελείας καὶ ἀέσεως θαλαμηγῶν ἀτμόπλοιοι ΕΣΠΕΡΙΑ ἀναχωρεῖ ἐκ Πειραιῶς (Πυραλία Τρούμπα).

Ἐκάστην ΠΕΜΠΤΗΝ, ὥραν 10.30 μ. μ. διὰ Σῦρον, Τήνον, Ἄνδρον καὶ Κόρθιον.

Ἐκαστὸν ΣΑΒΒΑΤΟΝ, ὥραν 3 μ. μ. δι' Ἀλεξάνδρειαν. Διὰ περαιτέρω πληροφορίας ἀπευθυντέον:

Ἐν Ἀθήναις. Γραφεῖα Γεν. Διευθύνσεως, ὁδὸς Ἀπελλοῦ ἀριθ. 1 καὶ εἰς τὰ Πρακτορεῖα ταξιδίων κ. κ. Θωμᾶ Κοῦν καὶ Υἱοῦ, Ἀδελφῶν Γαϊόμαν καὶ Σ. Σωτηρίου, (πλατεῖα Συνάγματος) καὶ Ἰωάν. Ρέντα (παρὰ τὸν ἡλεκτρικὸν σταθμὸν Ὀμολογίας).

Ἐν Πειραιεῖ. Γεν. Πρακτορεῖον, ὁδὸς Φίλωνος, 44, (ὑπὸ τὴν Ἀγίαν Τριῆδος).

Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ. Μ. Π. Σαλβάγ.ν, ὁδὸς Ἀντωνιάδου, 1.

ΥΠΕΡΩΚΕΑΝΙΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΤΜΟΠΛΟΪΑ

Γενικὸς Διευθυντῆς ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΕΜΠΕΡΙΚΟΣ

ΤΑΧΕΙΑ ΓΡΑΜΜΗ ΕΛΛΑΔΟΣ—ΝΕΑΣ ΥΟΡΚΗΣ

Τὸ τεχνοπλοῦν Ὀκλαμηγῶν Ἑλληνικὸν ὑπερωκεάνειον

«**ΑΘΗΝΑΙ,**»

ἀναχωρήσει ἐκ Πειραιῶς μέσῳ Καλαμῶν—Πατρῶν κατ' εὐθείαν διὰ Ν. Ὑόρκην τὴν 1 Δεκεμβρίου.

Ἐπίσης τὸ μέγα ἑλληνικὸν ὑπερωκεάνειον

«**ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ,**»

ἀναχωρήσει ἐκ Πειραιῶς μέσῳ Καλαμῶν—Πατρῶν κατ' εὐθείαν διὰ Ν. Ὑόρκην τὴν 11 Δεκεμβρίου.

Ἐπίσης τὸ μέγα ἑλληνικὸν ὑπερωκεάνειον

«**ΠΑΤΡΙΣ,**»

ἀναχωρήσει ἐκ Πειραιῶς (μέσῳ Καλαμῶν—Πατρῶν) κατ' εὐθείαν διὰ Νέαν Ὑόρκην τὴν 19 Δεκεμβρίου

Δι' ἐπιβάτας, εἰσιτήρια καὶ περαιτέρω πληροφορίας ἀπευθυντέον:

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ: Πρακτορεῖον Ἑθν. Ἀτμοπλοίας ὁδὸς Ἀπελλοῦ 1. Ἀριθ. τηλ. 320.

ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ: Γενικὸν Πρακτορεῖον Ἑθν. Ἀτμοπλοίας τῆς Ἑλλάδος, ὁδὸς Φίλωνος ἀρ. 44 (ὑπὸ τὴν Ἀγίαν Τριῆδος). Ἀρ. τηλ. 127.

Οἱ θέλοντες νὰ ἀσφαλίσωσι θέτας ἀνάγκη νὰ δηλώσωσι ἐγκαίρως εἰς τὰ Κεντρικὰ Πρακτορεῖα τῆς ἑταιρίας καὶ εἰς τοὺς κατὰ τόπους ἀνεγνωρισμένους ἀντιπροσώπους.

Ἐποστηρίζοντες τὰ Ἑλληνικὰ ἀτμόπλοια ὑποστηρίζετε τὴν Ἑλληνικὴν θαλασσοπολίαν καὶ τὴν Πατριδα θαλάσσης.